

Як найважливіші компоненти (блоки) механізму міжнародного бізнесу можна виділити: організаційно-правовий, виробничо-торговельний, соціально-економічний, техніко-технологічний, функціонально-інфраструктурний, природно-сировинний. Ці блоки є самостійними, але водночас взаємопов'язаними системами, які, своєю чергою, об'єднують певні підсистеми (валютно-грошовий, інвестиційно-інноваційний, маркетинговий, логістичний, аудиторський блоки тощо) і мають власний механізм співвідношень і міжблокового регулювання.

Загалом, названі компоненти механізму міжнародного бізнесу у сукупності забезпечують злагоджене функціонування єдиного механізму міжнародного бізнесу, який гарантує використання його переваг за умови забезпечення ефективного взаємозв'язку його компонентів, форм, елементів та інструментів.

Література:

1. Доброва Н.В., Осипова М.М. Основи бізнесу: навч. посібник. Одеса: Бондаренко М.О., 2018. 305 с.

ІННОВАЦІЙНІ ЗМІНИ У ЗДІЙСНЕННІ ВАЛЮТНИХ ОПЕРАЦІЙ

Лісова О.В.

*Науковий керівник: Вербицька В.І., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Закон № 2473-VIII «Про валюту і валютні операції» [1] був прийнятий ще в червні 2018 року, а робота над ним розпочалася ще в 2017 році. Однак через необхідність підготовки Кабінетом міністрів і Національним банком України великої кількості підзаконних актів було прийнято рішення відкласти його вступ в силу до 7 лютого 2019 року. Закон передбачає ряд змін, що стосуються різних груп: фізичних осіб, бізнесу, банківських установ.

Головними характеристиками нового закону в Національному банку вважають:

- ризик-орієнтований валютний нагляд (менше контрольних заходів за невеликими за обсягом операціями з мінімальними ризиками);
- використання принципу «все, що прямо не заборонено, то дозволено»;
- усунення всіх обмежень і повний перехід до режиму вільного руху капіталу.

Проаналізувавши вплив зазначених обмежень, законодавці прийшли до спільної думки, що, існуючи раніше на рівні законів, вони були неефективними. В першу чергу їх неефективність пов'язана з тим, що вони не тільки не надавали позитивної дії на ринок, а й створювали зайві навантаження. Згідно з розрахунками Нацбанку, невеликі операції (до 150 тис. грн.) становлять 40% від усіх валютних операцій. Однак, якщо дивитися на обсяг, то це всього 3%.

З огляду на ці цифри, в НБУ вважають, що при такому малому грошовому обсязі немає сенсу використовувати якусь складну систему контролю.

Що стосується населення, то у нього з'явилась можливість покупки/продажу валюти онлайн, яка, швидше за все, буде найбільш затребуваною. Скасовується валютний контроль для угод з купівлі і переведення валюти, якщо сума угоди є в еквіваленті меншою за 150 тис. грн. З 15 тис. грн. до 150 тис. грн. на рік збільшився обсяг ліміту на переказування іноземної валюти за кордон, минаючи необхідність фізичним особам обов'язково відкривати рахунок. В українців тепер є можливість відкривати рахунки в закордонних банках, минаючи безліч дозвільних процедур.

Скасовано індивідуальну ліцензію на операції з валютою. На заміну їй прийде система е-лімітів: для фізичних осіб це складатиме 50 тис. євро, для юридичних відповідно 2 млн.

Закон «Про валюту та валютні операції» дає зелене світло для подальшої лібералізації за рахунок надання додатково понад 20 валютних пом'якшень, серед яких найбільш вагомими, на нашу думку, є:

- надання можливості бізнесу репатріації дивідендів в іноземній валюті за 2018 рік у сумі, що не перевищує 7 млн. євро щомісяця;
- зниження норми обсягу обов'язкової продажі валюти бізнесом з 50% до 30%;
- скасування для бізнесу вимог заздалегідь резервувати гривневі кошти для здійснення купівлі валюти.

Водночас ми вважаємо, що пом'якшення валютних обмежень не здійснюватиме відчутного впливу на ситуацію на валютному ринку.

Спрощується і процес інвестування за рубіж. Тепер немає необхідності отримувати індивідуальну ліцензію НБУ для того, щоб вкласти гроші в цінні папери, нерухомість та інші активи за кордоном. Крім того, дозволяється ввезення в Україну іноземних цінних паперів.

Але найбільше новий закон спростить роботу компаніям, які займаються зовнішньоекономічною діяльністю. Тепер ні бізнесу, ні населенню не потрібно чекати дозвіл регулятора для проведення валютних операцій. Коли і як їх проводити, вони вирішують самі.

Здійснювати купівлю та продаж валюти можна без прив'язки до конкретного контракту. Це дозволить компаніям здійснювати поступову купівлю валюти та накопичувати її для повернення за зовнішніми позиками. А також вберегти себе від волатильності за рахунок використання розрахункового форвардного контракту (NDF). NDF – це зобов'язання одного боку заплатити іншій стороні різницю, яка виникає між ціною товару на момент укладення і на момент виконання договору.

Максимальний термін експорту та імпорту товарів збільшений з 180 до 365 днів. Тепер у компаній, які купують товар за кордоном, є в два рази більше часу на те, щоб його оплатити, отримати і розмитнити.

Спростилося і отримання кредитів з-за кордону. Згідно з новим законом, немає необхідності в обов'язковій їх реєстрації. Це заощадить бізнесу і час, і гроші, оскільки раніше за відсутність такої реєстрації передбачався серйозний штраф.

Скасовуються санкції в разі порушення термінів розрахунків. Це був дуже репресивний метод, через який багато компаній навіть в разі незначних порушень були зобов'язані повністю припинити свої експортно-імпортні операції. Система штрафів тепер буде «адекватна порушенням», але не зможе становити більше 1% від прибуткового капіталу банку.

Сподіваємось, що новий закон сприятиме створенню більш комфортних умов здійснення зовнішньоекономічної діяльності для українських підприємств.

Література:

1. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21 червня 2018 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19> (дата звернення 11.02.2019).

ТЕНДЕНЦІ І ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Очкурова Є.К.

*Науковий керівник: Вербицька В.І., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

В умовах жорсткої конкуренції і розподілу світових ринків визначення пріоритетних напрямів розвитку країни і концентрації наявних ресурсів з метою досягнення міжнародної спеціалізації України є актуальним питанням, від вирішення якого залежить місце держави серед інших країн світу. Невизначеність у спеціалізації призводить до подальших втрат позицій на міжнародних ринках, а розпорошеність ресурсів не дає можливостей для здійснення якісного прориву в жодній з галузей економіки. Крім того, посилюється відставання України від інших країн як у рівні розвитку технологій, так і у рівні якості життя населення.

Особливості природно-кліматичних умов створюють підстави розглядати Україну переважно як аграрну державу, і такі твердження особливо поширилися в період світової продовольчої кризи. Основними проблемами на цьому шляху є висока інтенсифікація АПК європейських країн, неможливість конкуренції через високий рівень дотування в цих країнах, квотування міжнародних ринків сільськогосподарської продукції, суттєве відставання у застосуванні новітніх технологій та особливо генної інженерії, відсутність в Україні конкурентоспроможного насінневого фонду, тощо. До того ж, аграрна спеціалізація залишає мало можливостей для випереджаючого розвитку.

Особливе географічне розташування України найчастіше згадується у сфері політики, оскільки транзитний потенціал здатний забезпечити країні постійні доходи. Спеціалізація на продукції гірничо-металургійного комплексу, розвиток хімічної та нафтохімічної промисловості багато в чому визначає особливості міжнародної інтеграції України вже зараз. Але, на наш погляд, значна обмеженість і виснаженість сировинної бази, залежність від імпоротної сировини та енергоносіїв, висока енергоємність, фізичне і моральне старіння